

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง "การศึกษาสำนักสาธารณะของชุมชน : กรณีศึกษาการจัดการศึกษาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน"นี้กำหนดการดำเนินการได้ 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพพื้นฐานของโรงเรียนและชุมชน ระยะที่ 2 การพัฒนาความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน ศึกษาสำนักสาธารณะและสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไป มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษาในพื้นที่ทุรกันดารที่ตำรวจตระเวนชายแดนดำเนินการอยู่ซึ่งแตกต่างไปจากการจัดการศึกษาของหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรง 2) ศึกษาชุมชนที่ตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนซึ่งเป็นชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ทุรกันดารไกลคมนาคม 3) ศึกษาสำนักสาธารณะและความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการจัดการศึกษาโดยพิจารณาความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ให้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและชุมชนในภาคใต้ 4 แห่งเป็นกรณีศึกษา ให้สามารถตอบคำถามการวิจัยได้ว่า 1) บริบททางประวัติศาสตร์และสังคมของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและชุมชนที่แตกต่างกันมีผลต่อการจัดการศึกษาและการพัฒนาอย่างไรบ้าง 2) ปัจจัยที่จะทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนกับชุมชนมีอะไรบ้าง ปัจจัยใดที่เป็นอุปสรรค โรงเรียนและชุมชนจะช่วยกันแก้ปัญหาอย่างไร 3) แนวทางการพัฒนาให้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและชุมชนส่งเสริมสนับสนุนต่อกันควรจะดำเนินการและมีกิจกรรมอย่างไร

วิธีการศึกษาใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดย 1) ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง 2) ใช้การสังเกตโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและชุมชนแบบมีส่วนร่วมโดยลงไปจัดกิจกรรมพัฒนาการศึกษาในพื้นที่พร้อมทั้งใช้แบบสำรวจและการบันทึกภาคสนาม 3) สำรวจความเห็นของบุคคลสำคัญโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จัดกลุ่มสนทนา ในพื้นที่ที่ศึกษา 4) จัดประชุมสัมมนาและจัดเวทีเสวนา วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT analysis) ในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและชุมชน เพื่อกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาที่เหมาะสม

แนวคิดที่ใช้ศึกษาพิจารณาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน และผลการพัฒนาการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 1 – 8) ผลกระทบที่ทำให้ประเทศประสบปัญหาวิกฤต รวมทั้งแนวคิดในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนเพื่อเผชิญปัญหาวิกฤตซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและการดำเนินงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่เพียรพยายามแก้ปัญหาความไม่รู้หนังสือของประชาชนในชนบท พื้นที่ทุรกันดาร

ผลการศึกษาวิจัย 1) ได้ วัฏประวัติศาสตร์และบริบทของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และชุมชนแต่ละแห่งที่ศึกษาซึ่งมีอัตลักษณ์ความเป็นมา ความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน และพบว่ามีเอกลักษณ์ที่สอดคล้องกันในบางประเด็น สามารถนำมาวิเคราะห์กำหนดเป็นนโยบายและแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพจริงได้ 2) ได้กระบวนการความร่วมมือ กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน การแก้ปัญหา การช่วยเหลือเกื้อกูลและการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและชุมชนที่สามารถสนับสนุนส่งเสริมให้มีคุณค่ามากขึ้น และนำไปเผยแพร่ขยายผลสู่โรงเรียนและชุมชนอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม 3) กิจกรรมที่เกิดขึ้นจากการวิจัยแบบมีส่วนร่วมได้ความคิดที่มีคุณค่า มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการดำเนินงานส่งเสริมคุณภาพการศึกษา และการดำเนินงานเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนซึ่งนับเป็นการช่วยพัฒนาประเทศในระดับฐานราก 4) พบว่าการจัดการเรียนการสอนของครูตำรวจตระเวนชายแดน กิจกรรม และโครงการต่าง ๆ ที่ดำเนินอยู่ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและในชุมชนซึ่งพัฒนามาตลอด 45 ปี ตั้งแต่เริ่มมีโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนแห่งแรกนั้นเป็นการดำเนินงานที่สอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542

ผลจากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาร่วมกันพบว่า จุดแข็งในการดำเนินงานเสริมสร้างความเข้มแข็งต่อกันระหว่างโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและชุมชน ได้แก่ ความสามารถในการใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางกิจกรรมของชุมชน ความสามารถในการระดมสรรพกำลังของครูตำรวจตระเวนชายแดน ความมีระเบียบวินัย และความสามารถทำให้โรงเรียนและชุมชนปลอดจากยาเสพติด ความรู้สึกเป็นเจ้าของของประชาชนในพื้นที่ตั้งของโรงเรียน จุดอ่อนมักจะเป็นเรื่องของคุณภาพของการเรียนการสอนและปัจจัยพื้นฐานของโรงเรียนในฐานะเป็นสถานศึกษา อุปสรรคที่ผู้ให้ข้อมูล และผู้เกี่ยวข้องเห็นตรงกันคือ ความทุรกันดารห่างไกลของพื้นที่ การขาดการดูแลจากภาครัฐ และความยากจนของประชาชนเนื่องด้วยประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนโอกาสในการพัฒนาที่จะเป็นไปได้มากที่สุด คือ การพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาชุมชนตามแนวโครงการตามพระราชดำริ

ข้อเสนอแนะ ควรสนับสนุนให้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มีศักยภาพมากขึ้นทั้งในสถานะที่เป็นสถานศึกษา ให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชน ในพื้นที่ทุรกันดาร ไกลคมนาคม เป็นตัวแทนของหน่วยราชการในการนำการพัฒนาชุมชน เป็นศูนย์รวมใจ และเป็นที่พักพิงของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างสมบูรณ์แบบ

Abstract

The project of A study of public consciousness : In the case of educational quality improvement in the Border Patrol Police School .The operating has 2 phase : 1) To study the fundamental condition of school and community 2) To develop the participation between school and community and study the public consciousness. The purpose for : 1) To study the data from educational management in the rugged area where operating by Border Patrol Police School which differ from the direct responsible office. 2) To study the location of community where Border Patrol Police School establishes in the remote area and poor transportation. 3) To study the public consciousness and the participation between school and community in educational management. It considers the feasibility and consistency with the educational law 1999. The 4 Border Patrol Police Schools and communities in southern are the data source. The essential issue is to study the participation between school and community in educational management for children and youth in their area and respond to the following research question. 1. How does the difference in historical context and social between Border Patrol Police School and community effect on educational management ? 2. What are the factors that cause the participation between Border Patrol Police School and community ,including the obstacle factors ? 3. What are the approach and activity to develop the participation between Border Patrol Police School and community ?

The method is participatory action research : 1. Study the related documents 2. Observe the participation between Border Patrol Police School and community by doing the educational development activity in the area as well as using the survey instrument and field note. 3 Survey the opinion of the important person by